

T 159341

วัตถุประสงค์ในการศึกษาเรื่อง ประสิทธิภาพของเกษตรกรชาวนาในการปลูกข้าวปลอดสารพิษกับการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำนาของชาวนา : กรณีศึกษาคำบลบ้านคอน อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี มีดังนี้ 1. เพื่อศึกษาถึงประสิทธิภาพของเกษตรกรชาวนาในการปลูกข้าวปลอดสารพิษกับการเปลี่ยนแปลงวิธีการทำนาของชาวนา คำบลบ้านคอน อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี 2. เพื่อศึกษาถึงปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการปลูกข้าวปลอดสารพิษของเกษตรกรชาวนา คำบลบ้านคอน อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี

ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มเกษตรกรทำนาปลูกข้าวปลอดสารพิษ คำบลบ้านคอน อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี เป็นตัวแทนของกลุ่มในการรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ จำนวน 30 ราย โดยใช้การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้างและสัมภาษณ์แบบเจาะลึกเป็นเครื่องมือในการรวบรวมข้อมูล การวิเคราะห์ข้อมูลได้ใช้ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการศึกษา เกี่ยวกับการทำเกษตรชีวภาพของเกษตรกรชาวนาคำบลบ้านคอน อำเภออุทุมพร จังหวัดสุพรรณบุรี พบว่ามีความพร้อมด้านปัจจัยการผลิต ได้แก่ การมีพื้นที่ทำกินเป็นของตนเอง มีแหล่งน้ำจากคลองชลประทานที่มีใช้ตลอดทั้งปี เกษตรกรส่วนใหญ่สามารถคิดเมล็ดพันธุ์ข้าวไว้ใช้เอง มีเครื่องมือทันสมัย มีวัตถุดิบท้องถิ่นที่สามารถนำมาทำเป็นปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ สมุนไพร กำจัดแมลง มีความพร้อมด้านปัจจัยสนับสนุนด้านข้อมูลทางวิชาการที่ส่งผลให้เกิดประสิทธิภาพในการปลูกข้าวปลอดสารพิษ โดยมีองค์กรเอกชนเข้าไปจัดหลักสูตรฝึกอบรมให้ในพื้นที่โดยมีกิจกรรมการอบรมอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งมีช่องทางทางได้รับข้อมูลข่าวสารอย่างต่อเนื่อง ก่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการปลูกข้าวปลอดสารพิษอย่างลึกซึ้ง

ผลการศึกษาผลผลิตและกำไรต่อไร่พบว่าการทำงานโดยใช้สารชีวภาพจะให้ผลผลิตข้าวระหว่าง 70-80 ถึงต่อไร่ผลผลิตที่ได้มีจำนวนน้อยกว่าการทำงานที่ใช้สารเคมี แต่ต้นทุนการผลิตต่อไร่ต่ำกว่ากันมาก กล่าวคือต้นทุนในกรณีใช้สารเคมีคิดเป็น 1,2386.83 บาทต่อไร่ แต่ต้นทุนกรณีใช้สารชีวภาพเพียง 907.49 บาทต่อไร่ ทำให้เกษตรกรที่ใช้สารชีวภาพมีกำไรเฉลี่ยสูงกว่าการทำงานโดยใช้สารเคมีเล็กน้อย (2,580.21 เทียบกับ 2,502.31) ซึ่งผลที่ได้นี้เป็นเพียงการทำงานด้วยสารชีวภาพเพียง 2 ปี สภาพดินยังต้องการการฟื้นฟู การปรับตัว ในระยะยาวน่าที่จะสูงกว่านี้ เนื่องจากแร่ในดิน อาหารในดินดีขึ้น ผลผลิตในปีต่อไปก็จะดีขึ้นตามไปด้วย นอกจากนี้การทำนาโดยใช้สารชีวภาพมีส่วนช่วยฟื้นฟูสภาพของดินและสิ่งแวดล้อมรวมทั้งสุขภาพและฐานะทางเศรษฐกิจของเกษตรกร

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ควรให้การสนับสนุนทางด้านการตลาด
2. หน่วยงานภาครัฐและเอกชน ควรช่วยกันคว่ำการลดต้นทุนการผลิต
3. ประชาสัมพันธ์ และสร้างแรงจูงใจ ให้ราชการทำการรณรงค์โดยใช้ชีวภาพ

ABSTRACT

TE 159341

Title of Research Paper : Effectiveness of Growing Toxic-free Rice and Change of the Farming Method : A Case Study of Farmers in Tambon Ban Don, U-thong District, Suphanburi Province

Author : Miss Chittraporn Udomkartrong

Degree : Master of Arts (Social Development)

Academic Year : 2004

The purpose of the study was twofold : 1) to reveal the effectiveness of growing toxic-free rice and the change of the farming method, and 2) to identify the problems and to seek suggestions about growing toxic-free rice.

A structured interview and in-depth interview were used to collect the data from 30 farmers who grew toxic-free rice in Tambon Ban Don, U-thong district, Supanburi Province. Percentage, mean and standard deviation were employed to analyze the data.

Findings. Most of the farmers were ready in terms of production inputs. That is, they had their own garbage land and could get irrigated water for cultivation all the year round. Most could select rice grains for their own use. They had machines and local raw material to produce manure, decompose, and herbs for repelling insects. The support factors were also ready, particularly technical support, which brought about the effectiveness in growing toxic-free rice. Non-government organizations had offered training courses to them continuously. They also continuously received related information, which enabled them to have a deep knowledge and understanding about growing toxic-free rice.

TE 159341

The findings about the yields and profit per rai revealed that farming by using bio-subtonic would give a yield of 70-89 bushels per rai. The yield was lower than farming by using chemical substances, but the production cost of the former method was lower. Therefore the farmers could have a little higher profit (2,580.21 baht compared with 2502.31 baht per rai they could reduce their debts, Because farming by using bio-substance could revive the soil and the environment, including the farmers' health.

Recommendations

1. Both public and private agencies should help the farmers to find markets for their produces.
2. Both public and private agencies should conduct research to reduce the production cost.
3. There should be a campaign by the government agency concerned on the use of bio-substances in farming.